

TRYGG

FORELDREVEILEDNING I SAMARBEID MED BARN

I N N H O L D

- 1 I alle samtaler med barnet
- 2 Avklaring i oppstarten
- 3 Oppstart av veiledningen
- 4 Gjennomføring av veiledningen
- 5 Oppfølgingsprater med barnet
- 6 Vurdering av avslutning

1 I alle samtaler med barnet

Gi barnet mulighet til å ha med seg en barnet er trygg på (støtteperson)

- Hvis barnet kan ha med en barnet er trygg på, kan barnet klare å fortelle mer til deg som jobber i barnevernet. Derfor er dette ofte nyttig både for barnevernet og for barnet
- Spør barnet om det er en/flere voksne det er trygg på og kan tenke å ha med seg i prater eller møter. Gi konkrete eksempler på hvem det kan være
- Gjør alt du kan for å sikre at barnet får med en av personene barnet har uttrykt at det er trygg på
- Bestem sammen om personen skal kontaktes av deg, barnet eller dere to sammen

Snakk med barnet uten foreldre

- Hvis barnet blir spurt om det vil snakke uten foreldre, kan det være vanskelig å svare ærlig. Barnevernet bør derfor ha som en rutine å snakke minst en gang med barnet uten foreldrene. Rutinen kan forklares for barnet og foreldrene. Det er viktig for at barn skal få snakke alene slik at det tør å fortelle ærlig
- Barnet bør få mulighet til å snakke uten foreldre flere ganger, for å finne ut hva barnet tenker foreldrene bør bli bedre på, hva som kan være målet for veiledningen, om barnet opplever at veiledningen hjelper, om noe skal endres og ved evaluering

Snakk med barnet på et trygt sted og på en trygg måte for barnet

- Fortell at barn har rett til å kjenne seg trygg nok til å fortelle
- Spør barnet om hvor det ønsker å snakke, og kom gjerne med noen forslag til steder, som f.eks. en kjøretur, på café eller ute
- Spør barnet om det er trygt nok å snakke med deg, husk å si at det er helt greit hvis barnet vil snakke med en annen
- Spør barnet om det ønsker å ha med seg en som barnet er trygg på

Gjør det trygt for barnet å si sin mening

- Si at du vil samarbeide med barnet og trenger å høre hva barnet tenker og mener, for at barnet skal få nyttig hjelp
- Ha et åpent og rolig kroppsspråk, ikke se streng eller stresset ut
- Smil og bruk en snill stemme
- Si at det er viktig at barnet sier sin egen mening, ikke prøv å få barnet til å mene det samme som deg eller foreldrene
- Gi barnet tid til å svare uten å stresse barnet ved å gå videre til neste tema eller se på klokken
- Still oppfølgingsspørsmål for å være sikker på at du har forstått det barnet forteller deg

Informert om retten til å få si meningen sin før noe deles til foreldre/andre

- Informert tidlig i praten om at barnet har rett til å få vite det og uttale seg før du deler noe med foreldre eller andre voksne

- Spør barnet på slutten av praten hva det ønsker skal deles og ikke
- Hvis dere vil dele informasjon før dere skal ha neste med barnet, inviter barnet til å uttale seg om dette
- Hvis det er noe barnet ikke vil at skal deles, spør om grunnen til det og hva barnet tenker at kan skje hvis det deles
- Vurder om det vil være til barnets beste å dele videre. Hvis du vil dele noe barnet ikke ønsker at skal deles, må du ta på alvor hvilke konsekvenser det kan ha for barnet og for barnets tillit til deg

2 Avklaring i oppstarten om tiltaket er rett

Følg i tillegg "I alle samtaler med barnet"

Bli kjent

- Snakk i starten med barnet om litt andre ting enn det som er vanskelig, for eksempel om hva barnet er interessert i og liker å gjøre
- Fortell noe om deg selv, f.eks. om hva du liker å gjøre. Det kan gjøre barnet tryggere på deg, som kan gjøre det lettere å fortelle

Gi informasjon om barnevernet og hva du kan hjelpe med hjemme

- Forklar hva foreldre ikke har lov til å gjøre med eksempler på hva som er omsorgssvikt, fysisk, psykisk vold og overgrep, for å være sikker på at barnet skal forstå hva som ikke er greit. Hvis barnet ikke forstår kan det hindre dem fra å fortelle
- Gi informasjon om barnevernet slik at barnet vet hva slags hjelp som kan gis og hvordan det kan si ifra, hvis hjelpen ikke fungerer
 - gi eksempler på hva slags hjelp barnevernet kan gi av hjelpetiltak og flytting, og hva som kan være grunner til dette
- Fortell hva du og barnevernet vet om barnet
- Fortell hva du og barnevernet tenker er problemet eller er vanskelig i familien.
- Forklar til barnet at det ikke er noe feil med barnet, slik at barnet ikke skal kjenne på skyld og ansvar
- Gi informasjon om hvordan barnet kan kontakte deg direkte, hvis barnet har spørsmål eller det skjer noe dumt hjemme

Følg barnets ønsker så langt det er mulig

- Mot slutten av praten, spør om barnet har fått fortalt det viktigste om hvordan det har det hjemme og hvilken hjelp det vil ha videre
- Hvis barnet ikke har fortalt det viktigste, spør om hva det tenker skal til for at det er mulig. Spør også barnet om det tror at foreldreveiledning vil kunne hjelpe barnet til å få det bedre hjemme
- Hvis barnet ikke ønsker eller har lite tro på at foreldreveiledning vil hjelpe, spør barnet om hvorfor og hva barnet tenker kan hjelpe. Husk at for at barn skal kunne si dette, må du først snakke konkret med barnet om hvordan det barnet forteller eventuelt skal deles med foreldrene

- Prøv så langt det er mulig å følge det barnet ønsker, dersom det ikke er mulig, prøv å følge deler av det barnet ønsker

3 Oppstart - finn ut med barnet hvordan foreldreveiledning kan gis trygt

Følg i tillegg "I alle samtaler med barnet"

Spør barnet om hva det mener foreldrene trenger veiledning på

- Spør barnet om hva foreldrene er gode på og hva de må bli bedre på
- Spør barnet hva det tenker at målet med veiledningen skal være. Oftest er det barnet som skal få det bedre hjemme
- Spør barnet om hvor ofte du skal snakke med barnet for å høre hvordan det går hjemme og hvordan barnet opplever at foreldrene er

Følg barnets ønsker så langt det er mulig

- For at veiledningen skal ha fokus på det som er viktig sett fra barnet, må barnet være med å bestemme målet og hva foreldrene skal få veiledning i. Barnet kan få større tro på at du vil hjelpe og det kan gjøre det lettere å fortelle ærlig hvordan det går hjemme.
- Hvis barnets ønske ikke skal følges, snakk med barnet om hvorfor dere ønsker å gi veiledning på en annen måte og lytt ordentlig til hvorfor barnet er uenig med deg
 - spør barnet hva barnet tenker vil skje hjemme hvis det gis veiledning for noe barnet ikke ønsker
- Hvis ikke det er mulig å gjøre det barnet ønsker, prøv å gjøre noe av det for å møte barnet "på midten", det kan gjøre at barnet ikke mister all tillit

Gi informasjon om foreldreveiledning når målet er bestemt

- Gi barnet informasjon om hva slags veiledning barnets foreldre skal få, for at barnet skal kjenne seg trygg på hva som skjer
- Gi informasjon om
 - hvor ofte foreldrene skal få veiledning
 - hvor ofte barnet skal snakkes med
 - hvor og hvor lenge veiledningen skal være

4 Gjennomføring av foreldreveiledning

Følg i tillegg "I alle samtaler med barnet"

Ha fokus på det som er viktig for barnet

- Minn foreldrene på hva som er målet for veiledningen og at veiledning skal gjøre det bedre for barnet hjemme
- Hvis foreldre begynner å fokusere på andre ting, hold fast i målet

- Veiledning til foreldre kan ikke inkludere å gi barn konsekvenser eller regler for måten barnet viser at det har det vondt på, for eksempel gjennom skulking, sinne, selvskading, rømming, utsette seg for dumme ting, oppsøke dårlige miljøer. Forklar til foreldrene at det handler om noe og prøv å få dem til å forstå grunnene.
- Hvis veiledningen går ut på å regulere barnet, snakk med barnet, alene hvis barnet ønsker det, for å finne ut om det foreldrene sier eller gjør eller noe som gjør at barnet strever. Veiledningen bør handle om hvordan foreldrene kan finne ut hvorfor barnet på ulike måter viser at det strever, for å bidra til at barnet får hjelp til det
- Hvis det kommer opp ny informasjon om barnet som kan få betydning for veiledningen og hjelpen barnevernet vil gi, må barnet få vite om det og få si hva det selv tenker. Når du skal bestemme hva du skal gjøre, prøv så langt som mulig å følge det barnet ønsker, dersom det ikke er mulig, prøv å følge deler av barnets ønsker.

5 Oppfølgingsprater med barnet

Følg i tillegg "I alle samtaler med barnet"

Spør barnet om veiledningen hjelper

- Si til barnet i starten av praten at uansett hvordan barnet opplever at det er blitt hjemme, så er det greit, dette sies for å få det trygt for barnet til å kunne forklare ærlig
- Si til barnet at du virkelig ønsker å vite hvordan barnet opplever det, for å finne ut om veiledningen skal justeres underveis
- Spør barnet om det har blitt bedre, verre eller ingen endring hjemme
- Gi informasjonen til barnet om hva som blir sagt i veiledningen til foreldrene, hva slags råd de har fått og hva de skal jobbe med
- Spør hva barnet mener om dette

Hvis barnet forteller at det ikke blir bedre hjemme

- Informer barnet om muligheter for endringer eller annen hjelp
- Spør hva barnet tenker kan hjelpe. Hvis barnet er imot veiledning, spør barnet om hvorfor og hva barnet ønsker skal skje videre
- Finn ideer til løsninger sammen med barnet

Følg barnets ønsker så langt det er mulig

- Følg barnets ønsker så langt det er mulig, for å bevare tillit og for å gjøre det lettere for barnet å fortelle ærlig hvordan det går
- Hvis du ikke tenker å gjøre det barnet ønsker, forklar hvorfor. Prøv å forstå hva barnet tenker og begrunnelsene barnet har for meningen sin
- Hvis det ikke er mulig å helt følge barnets ønsker, prøv å gjøre noe av det barnet ønsker
- La barnets mening være et sentralt moment i beslutningen

6 Vurdering av avslutning

Følg i tillegg "I alle samtaler med barnet"

Evaluer veiledningen ved vurdering av avslutning

- Oppsummer for barnet hva slags veiledning som er gitt
- Spør barnet om veiledningen har gjort det bedre hjemme
- Fortell hva annet barnevernet kan hjelpe med hjemme
- Fortell hva som kan være grunner til at barn flyttes hjemmefra og hvilken hjelp barnet kan få når de ikke bor hjemme

Følg barnets ønsker så langt det er mulig

- La barnets mening være et sentralt moment i beslutningen om å avslutte eller fortsette med samme eller et annet tiltak
- Legg vekt på det barnet sier når barnet og foreldre er uenige om hjelpen skal avsluttes eller om det skal settes inn nytt tiltak
- Hvis det barnet ønsker ikke er mulig, prøv å finne løsninger der dere møter barnet et sted "på midten"

Trygg avslutning av veiledning

- Gi barnet informasjon om hvem i barnevernet de kan kontakte hvis de trenger hjelp
- Lag en trygghetsplan sammen med barnet om hvem de kan ringe eller gå til hvis noe blir vanskelig
- Snakk med barnet noen måneder etter avslutning, for å høre hvordan det har gått og om barnet ønsker mer hjelp fra barnevernet